

בית נאמן

מוצ"ש תרומה, ט' באדר תשפ"א

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בעקבות המצב, השיעור
מועבר בשידור חי בלבד.

בשעה 20:00

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בנרוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
079-9-367-367
או ב'קול בית נאמן':
079-9270505

נושאי השיעור:

- א. פרשת זכור וקריאת מגילה למבודדים. ב. "תחשים" - "ססגונא". ג. קריאת תיבת 'למשחך' (בהפטרת 'זכור'). ד. "מחה תמחה את זכר עמלק". ה. כיצד עשה המן את הגורל. ו. הטעם שמשה לא נזכר בפרשת תצוה. ז. המפתח הברוי לא לעשות חיסון וח"ו חבירו חלה וסובל יסורים - הרי זה מחייב בנפשו של חברו. ח. תענית אסתר. ט. מגלות לגאולה. י. 'זכר למחצית השקל. יא. 'ועל נסיך שבכל יום עמנו' - נסי מלחמת המפרץ. יב. דיני פורים משולש. ועוד. יג. מנס פורים והלאה הנסים משולבים בטבע. יד. מתנות לאביונים, משלוח מנות, סעודת פורים, אמירת 'על הנסים'.

פרשת זכור וקריאת מגילה למבודדים

א. שבוע טוב ומבורך! היום קראנו פרשת תרומה ופרשת זכור. וכולם באים לשמוע פרשת זכור, כי לפי דעת כמה ראשונים זה מדאורייתא. אבל היום בעוונות לא כולם יכולים לשמוע, יש כאלה בבידוד, ויש כאלה שוכבים במיטות. כל מיני דברים. **צריכים לדעת שישינה אפשרות** [במקרה כזה] לקרוא פרשת זכור מן החומש בטעמים, ככה

כותב הרמ"א (סי' תרפ"ה ס"ז). ולמה בטעמים? כי כשאתה משונן פסוק בטעמים שלו אתה זוכר אותו, ואתה מקיים "זכור". אבל בלי ברכה. ובכל זאת כשתגיע פרשת כי תצא (בעזרת ה') כשכל סוגי הקורונה יתבטלו מן העולם, מי שהיה בבידוד ולא שמע מהספר תורה, יאמר לחזן תכונן עלי בפרשת זכור. וכדאי גם אז להוציא ספר תורה הכי מוגה כמו היום. ובמגילה, אם יש לו מגילה כשרה יוכל לקרוא מהמגילה הכשרה ויעקוב אחרי הקורא ברדיו או בזום (כל מיני שמות מוזרים היום ש.זם ווידאו וכדומה), הוא מזמזם בזום והוא קורא במגילה שלו... ואם אין לו מגילה יוכל לקרוא בעצמו מתוך החומש או יקשיב מהחומש לרדיו או לזום. אין מה לעשות. ובכל זאת אם יש אפשרות שיבוא מישהו שיקרא לו עדיף ובתנאי שיהיה מחוסן. ואם לא - אין מה לעשות. לא דיברה התורה באנוס, אנוס רחמנא פטריה. אם תוכל לשמוע מאדם שהוא מוציא אותך ידי חובה - טוב. ואם לא - תקרא בעצמך במגילה אפילו בלי טעמים, או [אם אין לך] תקרא מן החומש. אבל כשאתה קורא ממגילה כשרה אתה יכול לברך, ואם אתה קורא מן החומש תקרא בלי ברכה (ברכות אינן מעכבות).

ב. הפרשה של היום [פרשת תרומה] מסובכת, היא לא קלה. אבל רש"י בחכמתו הרבה [ביאר הכל בשפה ברורה]. היום קראנו בפרשה (כ"ה, ה): 'ועורות תחשים ועצי שטים'. ורש"י כתב: 'תחשים. מין חיה, ולא הייתה אלא לשעה, והרבה גוונים היו לה, לכך מתרגם 'ססגונא'. ששש ומתפאר בגוונים שלו'. החיה הזאת יש לה הרבה גוונים, הרבה נוצות, הרבה צבעים והיא מתפארת בהם. מה הוקשה לרש"י שבא להסביר לנו את התרגום? (הרי לא תמיד רש"י מפרש את התרגום). אלא רש"י הוקשה לו קושיא עצומה, על פי מה שאמר שזו החיה הייתה רק בימי משה, זה דבר שנקרא ככה ואי אפשר להחליף אותו לשם אחר בשפה אחרת, רק אם היה נוהג מדור לדור

"תחשים" - "ססגונא" ששש ומתפאר בגוונים שלו

1. מי שביקר אבותינו הקדושים הוא יברך את הפייטן היקר ר' כפיר פרטוש, ה' יתברך יתן לו בריאות איתנה ורפואה שלמה. אורך ימים ושלום חיים. הוא ואחיו יהונתן, שיהיה להם חיים טובים וארוכים, ונשמעו רק בשורות טובות מכל עם ישראל, וכן יהי רצון ונאמר אמן.
2. אחד שהוא חצי משכיל וחצי תורני. שמו 'שמואל דוד לוצאט', היה קורא לרש"י: "החכם מכל אדם בדורות ההם" - בדורות ההם של הראשונים החכם מכל אדם זה היה רש"י. ולמה הוא כל כך התפעל ממנו? כי רש"י לטוב מדויקת מאד ונפלאה מאד. לא מאריך ולא מקצר. לא חוזר על מלה פעמיים, אלא כל מלה תורמת מכותה להבנת המקרא והגמרא והנביאים. רש"י מיוחד בנימונו, אין כמותו. עובדה שהיו מפרשים לפניו והיו מפרשים אחריו, אבל אף אחד לא תפס את המקום שלו בגמרא. הוא רש"י - רבן של ישראל. ולכן גם ההפטרות של פרשת תרומה (לא השנה, הפעם קראנו הפטרה זכור): 'וה' נתן חכמה לשלמה'. ומי זה שלמה? זה רש"י - רבנו שלמה לצחקי. (יש אפילו ישיבה בירושלים ובעוד מקומות, שמה 'ישיבת רש"י').

3. כמו שהיום למשל יש לנו טווס. מי שהולך לראות טווס רואה שהוא לא יושב ככה, אלא הוא מסתובב מימנה ושמאלה: 'זתרא יש לי את כל הצבעים שבעולם... אם רוצים אדם - אדם, אם רוצים ירוק - ירוק, אם רוצים שחור - שחור, אם רוצים לבן - לבן, הכל יש לו. והחיה הזאת היה לה גם כן אותו דבר.

יש לו כמה שמות. למשל השם אריה, יש הרבה שמות לאריות בעולם, יש 'אריה' בעברית, ליאון בצרפתית, אסד בערבית. אבל חיה שהייתה פעם אחת בימי משה, איך אתה קורא לה ססגונא? אם התחש היה בזמן אונקלוס בעל התרגום אין הכי נמי, אבל אתה אומר שהיא הייתה רק בזמן משה, יקראו לו תחשים כמו שהיה אז. לכן רש"י אומר: 'ססגונא' - על שם הגוונים הרבים שיש בו. ססגונא - שש גוונא, 'ששש ומתפאר בגוונים שלו'.

"אותי שלח ה' למשחך למלך"

ג. בהפטרות [של פרשת זכור] קראנו: 'אותי שלח ה' למשחך למלך' (שמואל א' ט"ו, א). כל העולם אומרים למשחך, אבל הנכון לומר למשחך. כמו 'לגאלנו', 'אם לא יחפוץ לגאלך' (רות ג, י"ג). למה? כי למשחך הייתה צריכה להיות למשחך כמו: 'למשחך בדרך' (שמות כ"ג, כ). לשמרך - ש.מ.ר. זה השורש, אותו דבר. ש.ח.מ.ש. זה השורש. אבל כיון שהח"ת גרונית, ואות גרונית היא עדינה, אי אפשר לומר למשחך. לכן הח' בשווא קמץ והש' בקמץ. למשחך. ויש לנו דוגמא כזאת: 'ומה לגאלנו'. והעולם טועים ואומרים 'למשחך', אינם יודעים את ההבדל. למשחך - משח אותך, למשחך - למשווח אותך.

"מחה תמחה את זכר עמלק"

ד. ולמה נגזר על העמלקים להרוג אותם "מאישי עד אשה מעולל ועד יונק משור ועד שה מגמל ועד חמור" (שמואל א' ט"ו, ג)? אמרו המפרשים שהעמלקים היו מכשפים גדולים, והם היו יכולים להפוך את עצמם לבעלי חיים. ואתה אומר זה בעל חיים מסכן? למה להרוג אותו? הוא עשה לנו משהו? לא עשה כלום. אבל שם נמצא עמלקי אחד בתוך החמור הזה, לכן צריך להשמיד עד הסוף. אבל שאול לא שמע בקול הנביא, והוא חס עליהם, חלק בשביל לעבוד בהם, וחלק בשביל להקריב אותם קרבנות וכו' וכו'. ומה עלתה לו? הפסיד את המלוכה שלו. והוא קרע את בגדו של שמואל - 'ויסוב שמואל ללכת ויחזק בכנף מעילו ויקרע' (שם פסוק כ"ז). והפשט הוא ששאלו החזיק בכנף מעילו של שמואל, אמר לו: אל תלך, אל תלך. 'ויקרע' - נקרע הבגד. ואמר לו: 'קרע ה' את ממלכות ישראל מעליך היום' (פסוק כ"ח). לכן צריך לא לסרב בקול הנביא. מה שאומר הנביא תקיים בלי חכמות. אל תשאל למה ומדוע. שאלו עשה קל וחומר מעגלה ערופה (יומא דף כ"ב ע"ב), 'וירב בנחל' (שם פסוק ה'). ומה על גויה אחת שמצאנו בדרך - 'לא נודע מי הכהו' (דברים כ"א, א'), התורה אמרה להביא עגלה ערופה, כאן כמה אלפי אנשים כולם נהרוג אותם? התחיל לומר, אגג נשאיר אותו לאחר כך, ואת אלה נשאיר אותם. ובאותו ערב שהשאיר את אגג בחיים,

4. השם 'פרעה' לא משתנה. בכל השפות שבעולם פרעה זה פרעה. רק העברים קוראים לו 'פרעה', מפני שכל מלה מוסיפים לה און בסוף, כמו: כלבון. בקרון וכדומה. אבל השם של בן אדם לא משתנה. אולי רק מעוותים את המלה ומעקמים אותה. כמו למשל אברהם הם אומרים איברהים, (אין להם כל לומר אברהם. זה צריך הרבה סבלנות. קמץ ועוד קמץ... אז אומרים איברהים). 'צחקו אומרים איסחק, הוי"ד עושים אותה א'.

5. מי שיש לו רש"י בלי ניקוד יראה "ששש" - שלש ש'. למה הסינין? אלא זה "ששש" הסינין הראשונה ש"ן ימנית בסגול, והשיניה והשלישית ש"ן שמאלית (ובשיניה קמץ ודגש) - "ששש ומתפאר בגוונים שלו".

לע"נ אבי הישיבה הרח"צ רבי בנימין הכהן בן מברכה זצ"ל

נוצבו: הר"ח, תל"ח, 27-98858-050

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	18:53	18:12 17:00
ת"א:	18:50	18:14 17:16
חיפה:	18:49	18:12 17:05
ב"ש:	18:51	18:14 17:17

בית שהילדים גדלים על ספר "האיט משה" יוצאים אחרת. אנחנו חייבים זאת לעצמנו!

לפרטים והזמנות: 08-6727523

הטעם שמשה לא נזכר בפרשת תצוה

ח. פרשת תצוה שקראנו היום במנחה יש בה דבר מיוחד, לא נזכר בה שמו של משה רבנו. רק "ואתה", "ואתה", "ואתה", "ואתה" כאילו הפסוק מוכרח לא להזכיר את שמו. בדרך כלל כתוב: "וידבר ה' אל משה לאמר ואתה קח לך". וכאן כתוב רק "ואתה". כל הזמן ואתה, עדין סוף הפרשה. למה? **כי על פי רוב פרשת תצוה באה בשבעה באדר בפטירה של משה רבנו, ולכן לא נזכר שמו בפרשה.** אבל כתוב בגמרא כמה פעמים (שבת דף ק"א ע"ב, סוכה דף ל"ט ע"ב, י"א, ביצה דף ל"ח ע"ב, חולין צ"ג ע"א): "משה שפיר קאמרת" [וכי"ב], ואחד הפירושים, רש"י אומר (בחולין שם): משה - תלמיד חכם. כל תלמיד חכם נקרא בשם משה, למה? **כי משה רבנו משיפע על כל חכמי ישראל הלומדים את האמת ואת הפשט ואת היושר שיבינו את האמת.** לפעמים אתה רואה דבר קשה מאד שמתחבטים בו המפרשים, ופתאום אתה רואה הגהה קטנה והכל מבוואר ברור כשמש. זו נשמה של משה רבנו. לכן פירש הרב אור החיים: ואתה - אתה משה - תצוה - תהיה צוותא עם בני ישראל. כל אלה שלומדים תורת אמת תהיה להם צוותא, תאיר להם את העינים. ולכן הוא לא מופיע כי זה אחר פטירתו, רק ברמז - "ואתה תצוה". ומופיע גם כן במספר הפסוקים בפרשת תצוה (מאה אחד). כותב רבי שאול קצנלבויגן שהמילוי של המלה משה הוא כך: **מם שין הא, כלומר בלי אותיות המקור יש לנו מ' (מ-מ) * 1 (מ-ש) - 1 (מ-ה), סך הכל מאה ואחד.** וזה מגנין הפסוקים של ואתה תצוה, זה הנעלם - המילוי של משה.

המפתה חברו לא לעשות חיסון וח'ו חברו חלה וסובל ייסורים - הרי זה מתחייב בנפשו של חברו

ט. אמרו לי צריך להזכיר את ענין החיסון כל פעם, כי עדיין יש אנשים שמסופקים. כל אחד ואחד שרוצה לעשות חיסון אומר רגע, עדין שתשאלו את הרב פלוני שיגיד לי בסדר. למה שאני אגיד לו? מה אני אגיד לו, ברוח הקודש? אין לי לא רוח הקודש ולא רוח הקודש... אין לי כלום. אבל מה שהוכח במליוני נסיונות לא צריכים לפחד. **מי שמפתה את חברו ואומר לו אל תעשה חיסון, ואחר כך חס וחלילה חברו חולה והוא סובל ייסורים - הרי זה מתחייב בנפשו של חברו.** למה אמרת לו את זה? מה אכפת לך שיעשה חיסון? החיסון הזה תשעים ותשעה אחוז פסיק תשע הכל בסדר. אולי יש בודדים שסובלים קצת מזה. והיום מי שיעבור חיסון מקבל תעודת מחוסן. וגם לזה יש רמז בפסוק (בראשית כ"ה כ"ז): "ויעקב איש תם יושב האלים". יעקב היה יושב האלים, היה צריך לעבור חיסון אז הוא עבר חיסון, וקיבל תעודת מחוסן - ראשי תיבות תם. "ויעקב איש תם - אף על פי שהיה לפני כן - יושב האלים". אף על פי שהיה מפחד מהקורונה וממתחב ומתחת לאהל, עכשיו יצא החוצה ולא יקרה לו שום דבר. יפסיק את המימונות האלה. [ואפשר גם "יושב אוהלים", שיכול לחזור ללמוד עם חבריו בבית המדרש]. **תראה כמה נפלו לנו במשך השנה הזאת, חמשת אלפים איש ויותר, מה הסוף?!** אדם לא צריך ללמוד עד שתעבור התקופה הזו?! לא ככה עושים.

אכילה ושתייה קודם ואחר תענית אסתר

י. יש לנו השנה הזאת פורים משולש. אצלנו [הפרזים] יש פורים אחד ברוך ה', אף פעם לא יחול ארבעה עשר באדר בשבת. אז יש לנו אפשרות לעשות את הכל כמו שצריך. מה הכוונה? לעשות בערב שבת יום חמישי תענית אסתר. ומי שרוצה לקום לפני עמוד השחר [יעשה תנאי קודם שישן] ויכול לתנות משהו. ואם הוא מוכרח לאכול - יאכל משהו. יש אומרים [זוהר פרשת ויקהל דף רט"ו ע"ב] שעל פי הקבלה זה אסור, אבל כיון שזו תענית שהתקבלה בדורות הראשונים, והיא כתובה בגמרא לפי דעת רבנו תם (הובא בראש בריש מגילה), וכתובה במסכת סופרים (פ"ז ה"ד ופכ"א ה"א), לכן אדם שלא יכול להתענות אין לו ברירה, יאכל משהו או ישתה כוס קפה (זה מותר גם ע"פ הקבלה) וכדומה, כדי שיוכל לעמוד בתענית הזאת. ואחר כך כל היום כולו בתענית. ומוצאי התענית (ליל ששי) יתפלל לעמוד בתענית המגילה. ואם הוא חלש מאד או מתירים לו גם לטעום או לשתות לפחות - לפני קריאת המגילה. ואם הוא בריא יחכה עד אחרי המגילה. כמה תקח המגילה? חצי שעה (אם לא יפריעו הילדים עם הרעשנים האלה)?

פורים הוא יום שמסוגל לכל מיני דברים טובים

יא. פורים זה יום כל כך נהדר וכל כך נפלא. יום שמסוגל לכל מיני דברים טובים. בכל הגלויות כל פעם שקורים נסים כאלה עושים יום פורים, פורים של איטליה, פורים של לוב, פורים של מדינה פלונית, כולם נקראים פורים. הם לא בחודש אדר, אבל כל נס שנעשה לקהילה זה נעשה פורים. למה? כי אנחנו בגלות אין לנו נבואה, אין לנו בית ⁹. אל תקרי "האחשתינים" אלא הרעשנים... כל אחד יש לו רעש, וכל אחד רוצה לעשות רעש. מה יש לכם?! תשמעו את המגילה, תלכו הביטה ותריעו עד מחר...

נתעברה ממנו עמלקית אחת, שאחרי כמה דורות הביאה את המן. צריכים לדעת שלא מתחכמים על דברי הנביא, מה שאמר הנביא תקיים ⁶.

"המן בן המדתא האגגיי"

ה. אגג היה סבא של המן, "המן בן המדתא האגגיי" (אסתר ג' א'). "בן המדתא" - יש חכם שפירש מעיר המדאן, זה עיר בפריס, ידועה עד היום. כתובה בגמרא ביבמות (י"ז ע"א): "חמדן, והח' והה' מתחלפים (ועיין ברכות ל"ה ע"א ולגרע"א בגהש"ס שם), ובמיוחד אצל הפרסים ⁷. אז העיר חמדן של הגמרא זה עיר המדאן הידועה היום. וא"כ "המן בן המדתא" לא הכוונה שאביו שמו המדתא, כי בדרך כלל לא יבא ה' הידיעה על שם פרטי, לא אומרים האברהם, היצחק, היעקב, אלא המדתא הכוונה מעיר המדאן בפריס. ואגג זה היה סבא של המן.

גורל המן

ו. כשהמן עשה את הגורל, הוא גילה שבימים שלושה עשר באדר המזל של היהודים ח"ו ירד. איך הוא עשה? "הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום ומחודש לחודש שנים עשר הוא חודש אדר" (אסתר ג' ד). **איך עשה פור הוא הגורל? אולי הגורל שלך טעות, מי אמר לך שגורלך זה שמהו שמעיד על דבר אמת? הררי יכול להיות שהגורל הזה לא יהיה ולא יבא לעולם.** עם ישראל מובטחים מפי הגבורה (מלאכי ג' ו): "ואתם בני יעקב כלייתם". איך אתה עושה דבר כזה? רבי יהונתן אייבשיץ אמר דבר נפלא (יערות דבש ח"א דרוש ג), שהמן לא עשה גורל פשוט, הוא עשה שני גורלות. עשה גורל על היהודים, ועשה גורל על הימים של שלוש מאות ששים וחמשה ימים - כל השנה ביחד. ואיך ידע אם הגורל אמת או לא? **אם יצא לו היום לפי החודש שעלה זה בסדר.** למשל אם יוצא חודש אדר, ואחר כך אני עושה גורל לימים ויוצא לו ששים, ששים זה אייר, לא יכול להיות אדר. אז הגורל הזה דברים בטלים. אבל המן עשה גורל לחדשים יצא לו חודש אדר, ועשה גורל אחר של הימים ויוצא לו שלוש מאות וארבעים יום. שלוש מאות וארבעים יום זה מקביל לשלושה עשר לחודש אדר. נמצא שהימים והחודשים שווים.

כאשר הפך המן הקוביות דוד עלה למעלה

ז. ויש עוד הסבר של מהר"ם שיף. אמר הוא היה משחק בקוביות. והקוביות האלה עשויים בצורה שאם יש לך נקודה למעלה יש לך ששה למטה, ואם יש לך שתיים למעלה יש לך חמשה בצד השני. על כל נקודה למעלה צריך להשלים שבעה מול הנקודה ההיא. ככה הקוביות עשויות. יש בהם מספרים מאחד ועד ששה. (הרי יש לכל דבר ששה זוויות למעלה ולמטה ומיין ושמואל פנים ואחור, ואם יש למעלה 1 למטה יש 6, יש למעלה 2 יש למטה 5, יש למעלה 3 יש למטה 4). אז פעם ראשונה "טרף בקלפי ויעלה בגורל" - מספר אחד, אמר זה א'. אחר כך פעם שניה יצא לו שלוש, אמר שלוש זה ג'. ופעם שלישית יצא לו גם כן שלוש ג'. אז ביחד זה: אגג. רצה לראות מה יש מתחתיהם, ראה שמאחרי א' יש ו' (אחד ושש זה שבע), מאחרי שלוש של אגג מצא ד' (ארבע), ואחרי שלוש השני גם כן מצא ארבע. אז הוא צירף את האותיות - דוד. אמר הנה אגג למעלה ודוד למטה, אז הוא יתגבר על דוד המלך. אבל למזלו הרע כאשר הוא הפך את הקוביות [לראות מה יש מתחת לשם אגג] דוד עלה למעלה... ועל זה כתוב (אסתר ט' א'): "ונהפוך הוא אשר ישלחו היהודים המה בשוואיהם". זו חריפות יפה של מהר"ם שיף ⁸.

6. והיה לו עוד מקום אחד ששמואל אמר לו תחכה תחכה, והוא היה חלש. כולם חיכו [עד ש"יפץ העם מעליו], ובסוף הקריב את העולה. אחרי שהקריב את העולה שמואל הגיע, אמר לו למה עשית ככה? אמר לו "ראיתי כי נפץ העם מעלי" (שמואל א' י"ג). אמר לו שמואל מה זה נפץ מעליך? אמרתי לך אל תזוז. אתה צריך להיות מלך. אסור להיות חלש בפני הבריות. אם אתה מלך - מלך. אם אתה לא מלך יש לך בעיה. ודוד המלך גם כן טעה פעמיים או שלש, ואפילו הכי נשאר במלכותו לדורי דורות. הערב עשינו ברכת הלבנה ואמרנו: "דוד מלך ישראל חי וקיים". למה? וכי משוא פנים יש בדבר? דוד יש לו מזל מיוחד? אז הסבירו המפרשים דוד טעה בדברים שאינם נוגעים למלכות. הוא טעה בבת שבע, הוא טעה בהז שספר את ישראל, אבל זה לא דבר הנוגע למלכות, במלכות תקיף היה. מה שאני אומר זהו. ככה צריך להיות מלך. מלך שהוא חלש זה לא שווה. ואילו שאול היה חלש, חלש כלפי העם, וחלש כלפי המצווה של הנביא. אמר לו: "המתמה מאיש עד אשה מעולל ועדי נוקם משור ועד שה נמגל ועד חמור" (ש"א ט"ו ג), התורה אמרה (דברים כ"ה י"ט) "זכר" - עד הסוף. והוא לא עשה ככה בדיק. וההפסדים לא אומרים ח"ת, אומרים ה"א. "ויקרב משיחיה" אומרים משיחיה, ככה הרב עובדיה אומר. למה ככה? כי הח' זה ה', והה' יש בה מפיק, ואם יש לה מפיק תהיה ח' - משיחיה. לא מבטאים טוב.

8. מהר"ם שיף, מסכן, לא האריך ימים. אם האריך ימים היה כתוב לנו בשפה ברורה יותר, כמו מהרש"א ואחרים, אתה קורא ואתה נהנה מהחכמה שלו. אבל הוא לא האריך ימים. חי שלשים ושש שנה. היה ראש ישיבה בגיל שבע עשרה, וכשגמר חידושי מסכת ביצה אמר: "לדוד ברוך ה' צורי המלמד" (תהלים קמ"ד א). מה התכוון? וכתב אחד לא מבין. "ברוך ה' צורי המלמד" ר"ת ביצה. ברוך ה' צורי עשה אותי מלמד. היה מלמד תינוקות וכתב כמה חיבורים על כמה מסכתות. נדפסו רק אחרי מאה שנה. חלק נאבד וחלק נשאר. והנשאר גם כן קשה להבין. יש עליו ביאור וכולי האי והלוואי. ויש לו גם חידושים נחמדים באגדה שאין כמוהם, כתובים בסוף מסכת חולין. ביניהם החידושים הזה.

פגיו 24 שיעור בימינו! ממונות רבית

בית ההוראה כסא רחמים "משפט וצדק" משה אלפון זל נזק אלכני 02-5353-383

בית החרוה בשיטת מין רחי הבנו מאד אותה שלימים

www.yhr.org.il

לא מספיקה לו צריך לשים לו מסכה עם "אריכות ימים" - מסכה עם אף של פיל... מחובר לה מפות. מה הצרות האלה? ואתה בורח מכאן ומכאן. ונחמן שי "המרגיע הלאומי" אומר לא, אין שום דבר, תיכנסו לחדרים, תצאו מהחדר האטום. הכל בסדר. קראו לו "המרגיע הלאומי", אבל אין הרגעה אם אין אמונה! **תדבר כל מה שאתה רוצה, הכל הבל**¹². ואצלנו כאן בארץ ישראל נסים כאלה הם מעשים בכל יום. לא רק עם המשוגע הזה, אלא גם עם אחרים, כל אלה ששולחים עלינו טילים הקב"ה מנטרל את הטילים שלהם¹³. לכן צריך לא לפחד. להיזהר - כן, לפחד - לא!

מי שמאמין יראה עין בעין את ההשגחה שיש על עם ישראל

טז. ובאו כופרים ואמרו, מה הטיל יכול לעשות? הוא לא יכול לעשות כלום. הטיל הזה הוא כמו אבן שנופלת ולא קורה כלום. בא הקב"ה ואמר להם תראו מה שקורה מהטיל, הטיל האחרון הרג 28 חיילים אמריקאים, נפלו כמו זבובים. ואז ראו והבינו מה שהטיל יכול לעשות. תעשו חשבון 39 טילים שנפלו עלינו כפול 28 זה יוצא למעלה מאלף איש, והקב"ה לא נתן לאף אחד ליפול מזה. להפך, היה יורד טיל ובן אדם מכוסה בעפר, והוא מבצבץ מהעפר ויוצא - "כי עלה משאול אביון גֹּעַז, וימלט עני מְשׁוּנֵעַ" - כמו שאמר רבי יהודה הלוי בפיטוט של היום (מי כמור) - עלה מהקבר. **הקב"ה שומר על ישראל, ומי שלא מאמין שישאר בכפירה שלו עד שילך, ומי שמאמין יראה עין בעין את ההשגחה שיש על עם ישראל ובמיוחד בארץ ישראל**¹⁴. צריך לזכור את זה. היה כדאי לעשות סעודה נוספת ביום פורים או תבשיל מיוחד לזכר הנס של מלחמת המפרץ.

השנה בכל מקום קוראים ב"ד באדר

יז. כל זה כאן, אבל בירושלים זה אחרת לגמרי, שם עושים "פורים משולש", ואין הכוונה שהוא כפול שלוש אלא שהוא מחולק לשלוש. והרב עובדיה כותב (חזון עובדיה פורים עם רמ"ב והלאה) דיני פורים משולש: **אף על פי שבירושלים שהיא עיר המוקפת חומה, צריך לקרוא את המגילה בט"ו באדר בכל שנה ושנה, מכל מקום בשנה כזאת שחל פורים של כרכים ביום שבת, יש להקדים קריאת המגילה ליום י"ד באדר, דהיינו ביום הששי. שגזרו חז"ל שלא לקרות את המגילה בשבת, כי הכל חייבים בקריאתה ואין הכל בקיאים בקריאתה. לא כל אחד יודע איך לקרוא את המגילה**¹⁵, **גזירה שמא יטלנו בידו ויוציאנה מרשות היחיד לרשות הרבים, או שיעבירה ארבע אמות ברשות הרבים, ויוליכנה אצל בקי לקרות בה. ויאמר לו: יש לי מגילה אבל אני לא יודע לקרא בה, אני קורא בשיבוש. אולי תקרא לי ותלמד אותי? והוא יאמר לו: עכשיו אתה בא בשבת? והוא שכח שהיום שבת. כי כשאנשים משתקעים באיזה דבר הם שוכחים את עצמם**¹⁶. והרב מוסיף עוד טעם, **ועוד שיענייהם של עניים נשואות למקרא מגילה, כי העניים יודעים שביום פורים שולחים להם מתנות לאבינונים. ולא רק עניים יהודים גם עניים גויים**¹⁷, ועניי ישראל על אחת כמה וכמה. ואם נחכה עם קריאת המגילה יבואו לדרוש כסף. אז לא נתנו להם לקרא מגילה בשבת אפילו בירושלים, כיון שעלולים

12. פעם נכנסתי לקופת חולים אז (ובדרך היה חורבן. אין אף אחד. "אין יוצא ואין בא" (יהושע ו' א). כולם היו מפחדים ליליפול עליהם בצצה ביום, האמת שלא היו נפצות ביום, אבל בהתחלה מי יודע מה המשוגע הזה מתכנן לעשות, אולי עישה "יום ויללה לא לישבתו"? בראשית ח, כ"ב. ומצאתי בקוב"ח דפים "לעורר" את הארונים שמפחדים מהטילים. מה העידוד? דבר ראשון, אל תשכח שיש לנו את מדינת ארצות הברית שנלחמת עם סאדם חוסיין... לכן אל תפחד. מה יעזור לי שהם נלחמים עם סאדם חוסיין בשעה שאני רואה שהטיל עומד ליפול? וכי יעזור לי משוה? הם ילחמו אתו ויבנתים הטיל עושה חורבן. וכתבו שם עוד כמה טעויות. ושנתכם לחזר הזה ולחדר הזה. אבל הם לא משתמשים באמונה - "הס' כי לא להיכיר בהם" (גמטו ו' י). **ודווקא האמונה היא זו שהעמידה אותנו. אנשים נכנסו לחדר האטום וקראו התילים. ואחר כך נושמים לרוחה שלא קרה דבר. זו השמחה הגדולה שהייתה. פעם הייתי באמצע דרשה ושמעו טיל, אמרו זו סכנה, אמרתי להם תנו לנו קודם לגמור את הדרשה ואחר כך נראה מה יצא מהטיל. ובסוף לא יצא ממנו כלום... טיל ראשי תיבות: "טוב" ו"לכל" (תהלים קמ"ה ט).** יש להם כתובת לאן להגיע.

13. ופעם הגיע טיל אחד בליל שבת ליד הישיבה (בד' שבט תשנ"א), ולא עשה כלום ורצו לקחת אותו במוצאי שבת - זכר לחורבן של סאדם חוסיין מהטיל הזה שנפל ביום שבת. אבל באו בינתיים עובדי העירייה ולקחו אותו, לא השאירו לנו זכר. חבל, אם היה להם שֶׁלֹא היו משאירים אותו לזכר.

14. בשואות בחוץ לארץ, ויתכן שאם היינו כאן היינו נסים ונפלאות פי כמה וכמה.

15. מי שקורא את המגילה בלי שיתכונן לה, לא נדבר על טעמים שהוא לא יודע, זה פשיטא, לא טעם ואל רית. אלא אפילו את המלים הוא משבש ומבלבל. לדוגמה, יש פסוק (ב' ו'): "אשר הִגְלָה מירושלים עם הַגְּלָה אשר גלתה עם כנייה מלך יהודה, אשר הִגְלָה נבוכדנצר מלך בבל". והמלה "הגלה" מופיעה שלוש פעמים, הראשונה "הגלה" - הִגְלָה, והשנייה "הגלה" - והשלישית "הגלה" - הפעיל. וכולם כתובים באותן אותיות: הגלה. מי שלא יודע לקרוא, יאמר: "אשר הִגְלָה מירושלים עם הַגְּלָה אשר הִגְלָה נבוכדנצר... הלואי נבוכדנצר ילך גלגול? לא ככה. צריך לקרוא בטעם ולהבין ולהתבונן. וכן "הָגָה" ו"הָגַה". כל שנה סבא ע"ה היה שואל את אבא ע"ה, **מיה הָגָה ומיה הָגַי? ואבא היה אומר, אם יש י"ד סוף הַגָּה הָגַי, ואם יש א"ף סוף הַגָּה הָגָה. וצריך ללמוד את זה.**

16. רבי יוסף משנת מספר על תלמיד אחד שהייתה לו שאלה בתוספת ממסכת עירובין (עירובין היא מסכת קשה), והוא הלך לרבו ונר דלוק בידו בליל שבת, שכח שאסור לטלטל נר דלוק בשבת. ואמר לרבו: תסביר לי התוספת הזה, אמר לו הרב: "שבת" "שבת", אמר לו התלמיד: זו לא מסכת שבת זו מסכת עירובין... אמר לו: יא-חמור עירובין או שבת, איך אתה לוקח נר בשבת? איך אתה עושה דבר כזה? התלמיד נבהל. אמר לו הרב: תרגע, תעזוב משתמטפ בנחת. בנחת אמר תנכס פנימה.

17. בחוץ לארץ היו באים עניים גוים לבית הכנסת הגדול והעתיק ביותר ("אגריבה"). והיו שואלים את היהודים, מתי זה היום שחילקו לנו כסף? והיו אומרים להם, זה בעוד שבועיים ביום פלוני, וכך באותו היום היו באים כל הערבים ומבקשים צדקה.

המקדש, ואין לנו קרבנות, ובכל זאת הקב"ה שומר עלינו. האמונה הזה שאנחנו שמורים מלמעלה היא דבר נפלא מאד - "כי אני ה' לא שנית ואתם בני יעקב לא כליתם" (מלאכי ג' ד). לכן הכל נקרא על שם פורים.

תענית של שמחה

יב. ותענית אסתר היא התענית הכי קלה מכולם. למה הכי קלה? חתן בתוך שבעת ימי המשחה והגיע תענית כמו שבעה עשר בתמוז וכדו' צריך לצום. היה ספק בדבר הזה באחרונים, עד שמצאו להריטב"א (סוף תענית) מפורש שאמר צריכים לצום, שנאמר (תהלים קל"ז ו'): "אם לא אעלה את ירושלים על ראש צריכים לצום, התענית חוץ מתענית אסתר. בתענית אסתר לא יתענה, כי התענית האתה היא תענית של שמחה. איך זה תענית של שמחה? צננו, קראנו: "כי בצרה גדולה אנחנו" בשחרית ובמנחה, אבל אחרי מנחה אין תחנון. למה אין תחנון? פורים הגיע. "פורים הגיע פסח בא"... פורים הגיע ואז מתחילים לתופף ולחצצר ולעשות כל מיני דברים. לכן הילדים באים לתפילת מנחה כשהם לבושים בגדי פורים, למה אתם לבגדי פורים? הרי אומרים עננו? יאמרו לך כן, אומרים עננו. אבל אחרי עננו - ענה אותנו. אל תקרי עננו, אלא עננו - הקב"ה ענה אותנו. וזה סימן לכל התעניות. כל התעניות יהיו ככה, כשאנחנו נמצאים בסוף התענית המשיח בא. קומו בכינים, מספיק. עד כאן. "עד כאן תחום בכי"... עכשיו אתם לא צריכים לא את טראמפ, ולא פלוני ולא אלמוני. הקב"ה עוזר לכם. ה' ילחם לכם ואתם תחרישו' (שמות י"ד ט'). התענית הזו היא דוגמה לכל התעניות. לכן צריכים לצום.

"יחינו מיומיים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו"

יג. פעם היו עושים בערב פורים סליחות קורעות את הלב. הן נמצאות בספר רב סעדיה גאון רב עמרם גאון. למה? היו מקווים שכמו שקרה נס בפורים, ככה יקרה לנו גם כן בימינו בגלות. אבל הגלות אינה עוברת מהר. כתוב: **"יחינו מיומיים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו"** (יהושע ו' ב). מיומיים - יום של הקב"ה אלף שנה (עיין סנהדרין דף דף צ"ז ע"א). אחרי אלפיים שנה נזכה לגאולה שלמה, עכשיו אנחנו נמצאים בסוף האלף השני - אלף תשע מאות וחמשים שנה מהחורבן. ואז יחינו מיומיים. וחוף מזה, אנחנו לא תמיד בסדר, הנה כל שנה יש בג"ץ חדש, כל שנה מלחמה חדשה ביהדות. מה נעשה?! אנחנו צריכים להאמין שיגיע הסוף לכל הדברים והבעיות האלה, לקורונה ולשופטים האלה שנלחמים בתורה. שיירגעו וידעו שהתורה לא נלחמים בה, התורה זה החיים שלנו. מה לעשות להם? אבל יהיה טוב.

'זכר למחצית השקל'

יד. ולכן אם אדם אין לו זמן להתרחץ ביום ששי יתרחץ מוקדם ביום חמישי. הולכים למנחה קוראים "ויחל משה". ואחרי מנחה יקראו אחר כך את כל המגילה וכו'. ואת מחצית השקל כתוב בספרים שיתנו את זה בין מנחה לערבית. אבל אני מעדיף לתת את זה מוקדם¹⁸. וכתבו שם הרב עובדיה ע"ה שהסכום של מחצית השקל נקבע לפי המחיר של הכסף בראש חודש אדר וככה יהיה לכל החודש. אי אפשר כל יומיים לשנות הכל. לכן הסכום כמו שאמרנו - 27 ש"ח בלי מע"מ, ו-31 ש"ח עם מע"מ. ואם מישהו רוצה לתת על הילדים שלו, אם יש לו תבוא עליו ברכה. ואם אין לו יכול לתת שיעור קטן, אפשר לתת חצי שקל¹⁹, והכי טוב לתת סכום מכווץ. מה זה חצי שקל? אדם נותן חצי שקל כפול שלוש, בפסוק כתוב "תרומה" "תרומה" "תרומה" שלוש פעמים בפרשת תשא, אבל זה כבר לא חובה לתת על הילדים שמתחת לגיל י"ג. מי שיכול לתת בשביל כולם - אדרבא ה' יתן לו כפלי כפליים.

"ועל נסך שבכל יום עמו"

טו. ואחר כך כשיגיע הזמן קוראים את המזמור של פורים (תהלים כ"ב): **"א-לי א-לי למה עזבתני רחוק מישועתי דברי שאגתי"**. קרה לנו בימינו בתשנ"א לפני שלוש שנה נסים גדולים מאוד שאף אחד לא יכול להסביר אותם - הנסים של מלחמת המפרץ. אנחנו חושבים שהנס עבר זמננו, בימינו אין נסים, אבל יש נסים ועוד איך יש נסים. ובארץ ישראל במיוחד יש נסים ונפלאות. כמו שהיה עם סאדם חוסיין ימח שמו שלק לנו את הלילות שלנו, לקח לנו את שינת הלילה, במשך 41 לילות לא יכולנו לישון, כל כמה זמן הייתה אזהרה. וחייבים לשים את המסכה על הפנים, ואם זה אדם שהמסכה

10. למה? כיון שיהיה בלבול גדול עם הגנאי והקבלה. הוא נותן לך קבלה, ויתן לך שתי קבלות, ואחר כך יבוא חסד ויאמר "אין כאן קבלות"... תן לי קבלות. הנה הקבלות. ואדם מתבלבל. יש לו קבלה של "חסדי אסתר", וכאן קבלה של "בית הכנסת", וזו קבלה של הישיבה. לכן הכי טוב לתת מוקדם. הרב חיד"א נפטר בשבוע הזה בי"א באדר. וכשואה הגיע לתנוס החתול לשאלו אותו בקבלה, כי אם זה יהודי מארץ ישראל הוא יודע קבלה. (גם אני כבאנתי לדרום אפריקה, היה שם רבי אהרון פויטר ע"ה. והוא החתול לשאלו אותי בקבלה. ידוע להם ככה, הספרים יודעים קבלה והאשכנזים יודעים פשט עם חריפות עם מלפול. אז אמרתי לו אני לא יודע קבלה, עזוב אותי. אחר כך לפעמים אמרתי לו איזו מלה של קבלה, נו. יודע קצת). אז אמר להם חיד"א: "אין כאן קבלות"... (מעגל טוב עמ' 58).

11. יש מישהו אמר שיתן חצי שקל, אך לא חצי דולר. מאיפה הבאת את זה? שקל זה מטבע ודולר זה גם מטבע, אם אתה נותן חצי שקל כל שכן שאפשר לתת חצי דולר... בכלל מאתיים מנה. מאיפה מביאים שטויות כאלה?

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מזוגה ע"י מוגיהים מוסמכים משיבת כסא רהמים

לפרטים והזמנות: 053-6652663

מעזות זכר למחצית השקל ומתנות לא

התקשרו והעבירו

אף אחד לא יקרא בשבת

כ. מי שנאנס ולא קרא את המגילה ביום ששי והוא בירושלים לא יקרא את המגילה בשבת, וכן נער שנעשה בר מצווה בשבת אינו רשאי לקרוא את המגילה בשבת. חכמים קבעו שלא קוראים מגילה בשבת.

בשבת זו המגילה מוקצה

כא. וגם אסור למוקפין בשבת זו לטלטל מגילת אסתר. אף על פי שבכל שבתות השנה אם יש לך מגילת אסתר, אתה יכול לטלטל אותה וללמוד בה משהו. למשל אתה מסתפק אם המלה הזאת חסרה או יתרה, או אם כתוב "בפניהם" או "לפניהם", ויש לך מגילה מכתב יד של רבי יהודה פתאיה ואתה רואה שכתוב שם "לפניהם". א"כ זה מעשה רב שכתובים לפניהם בלמ"ד. וכן על זו הדרך. אבל בשבת זו, כמו שחכמים אסרו לקרוא את המגילה בשבת לבני ירושלים, ככה אסרו לטלטל אותה, כי אחר כך יקח את המגילה וילך לדרוש, אז היא מוקצה לשבת זו דווקא¹⁸.

לקראה ולברך ברכות לפני ולאחריה כשאינ עשרה

כב. לכתחילה מצווה מן המובחר לקרוא את המגילה בעשרה משום פרסומי ניסא. ואם אין שם עשרה, קוראים את המגילה אף בפחות מעשרה בברכותיה. ואם אדם קורא את המגילה לנשים בבית, הבן איש חי אמר (ש"א פרשת תצוה הלכות פורים אות א') שלא לברך, והוא גילה את טעמו במקום אחר (ש"ב פרשת ויצא אות כ"ב) לגבי הבדלה, שכתב שאם אדם עושה הבדלה לאשתו יקפיד עליה שלא תלך ולא תסתובב כי הנשים שלנו - "בביתא לא ישכנו רגליה פעם בחוץ פעם ברחובות" (משלי ז, י"א-י"ב) - פעם הולכת למטבח ופעם תינוק בוכה וכן על זו הדרך. לכן כתב שיהיה את הנשים להקשיב להבדלה. אם תתחיל להם "הצליחנו, הצלח דרכינו", יברחו לך. אלא תתחיל מ"סברי מרנן" וכולי האי והלוואי. אבל לשמוע את המגילה זה לא קל, לכן קוראים אותה לנשים בלי ברכה. אבל יותר מאוחר בימינו, נשים כבר לומדות ומתעניינות. ואין את החשש הזה¹⁹. לכן אפילו

18. ויש דבר כזה בבית יוסף (עיי באה"ע סי' קל"ו. ובמ"א שם) שמוטר לטלטל גט בשבת אף על פי שאתה לא יכול לגרש בו את האישה, או שזה גט ישן. משום שאתה יכול ללמוד ממנו הלכות.

19. וכל שנה יש לך עשרות מגילות עם פירושים. יש פירושים יפים ויש פירושים שאין בהם טעם. אומר עליהם ב"ס על הברית (ח"א פרק ו'): "מראה הפירושים כמראה הכושים"... איזה פירושים אלה? ואנשים קוראים בהם, ואחר כך שואלים למה ככה ולמה ככה? אחד שלח לי שאלה מצרפת: למה כתוב "שוב מחשבתו הרעה" (אסתר

לטלטל ברשות הרבים, ולכן השנה כל העולם קוראים ביום ששי.

אחר מקרא מגילה יאמר "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל"

יח. אחר מקרא מגילה יאמר "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל" ואחר כך סדר קדושה. והטעם לזה כי מזמור כ"ב בתהלים רומז על אסתר, וכמו שחז"ל (יומא דף כ"ט ע"א) אמרו "למנצח על איילת השחר מזמור לדוד" למה נמשלה אסתר לאיילת השחר? מה איילת השחר סוף לכל הלילה גם אסתר סוף לכל הנסים. ומהמזמור הזה למדו גם כן חכמים (מגילה דף ד' ע"א) שיש לקרוא את המגילה פעמיים - בלילה וביום. ואחר כך נאמר: "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל כך בטחו אבותינו" (פסוק ד').

מנס פורים והלאה הנסים משולבים בטבע

יט. וראיתי פירוש יפה מה הפירוש "סוף כל הנסים", כי לפני אסתר כל הנסים שהיו, היו נסים גמורים שאין להם הסבר טבעי, אבל הנס של אסתר הוא נס על פי הטבע. ומאז הנס של אסתר הקב"ה עושה נסים משולבים בטבע. למשל מלחמת המפרץ מי שרוצה לפרש בדרך טבעי, יאמר שניצלנו בגלל שארצות הברית נלחמה בשבילנו. ואיך היא נלחמה בשבילנו ושום טייל לא נפל עלינו? קרה מקרה, כמו שהם אומרים על כל דבר שזה מקרה. אבל הנסים לפני כן היו מעל הטבע, כמו שאלישע הנביא אומר: "שמעו דברי ה' כה אמר ה' כעת מחר סאה סולת בשקל וסאתים שעורים בשקל" (מלכים ב' ז, א). איך זה יכול להיות? היום אין מה לאכול, ואתה אומר מחר הכל בזול? ככה השליש שאל אותו, מאיפה יבוא זה? "הנה ה' עושה ארובות בשמים, היהיה הדבר הזה" (שם פסוק ב)? וכי ה' בעשה ארובות ויזרוק לנו סולת ושעורים? מה אתה מדבר? ואמר לו אלישע: "הנך רואה גענין ומשם לא תאכלו!". וכך היה. 24 שעות השתנה הדבר לטובה וזה נס גדול מאד. ואילו אסתר זה נס שמלוכש בטבע, כאילו אחשוורוש השתגע וכעס על אשתו והוציא אותה להורג, ואחר כך מכל הנשים שבאו מצאה חן בעיניו רק פלוניא, ואותה פלוניא הייתה יהודייה ולא גילתה לו, ובסוף גילתה לו. והכל השתנה לטובה תוך מספר ימים. הרי המן כתב את האגרות שלו ב"ג בניסן ובוים ט"ז בניסן או י"ז בניסן נתלה - תוך ארבעה ימים! וזה דבר שהוא לא מובן. אבל מי שאינו מאמין אומר זה "צירוף מקרים" כמו שהחילוניים אומרים. לכן אסתר נקראת "סוף כל הנסים" והיא נקראת "איילת השחר" כמו שהשחר הוא סוף החושך של הלילה.

ה'נסי

ספרו של מרן ראש הישיבה
הרה"ג מאיר מאזוז שליט"א

חלק א:

- הלכות חודש ניסן וחג הפסח
- הגדה של פסח
- שיר השירים עם תרגום יונתן-עם-חידושים וביאורים
- פייטים לשביעי של פסח מחכמי תונס ומרוקו נ"ע.

חלק ב:

- הלכות פסח עם ביאורים ומקורות
- שאלות ותשובות בענייני פסח
- חידושים על הרמב"ם
- חידושים על שלחן ערוך (סימנים תכ"ט-תצ"ד)
- מערכות, חידות ופתרונן
- מכתבי תורה

ה'נסי
של פסח
שישי השירים
השיר השירים

חלק ראשון
ענייני פסח

להזמנת הספר « 050-415-85-65
או באתר כסא רחמים: www.ykr.org.il

"יומא טבא לרבנן"

יצא לאור ספר לב ימים עם שו"ת בית הלחמי
של הגאון המקובל רבי יצחק חי בוכבזא וצוק"ל
רבה של טרפולי לפני כ-100 שנה
במהדורה חדשה עם חוספות והשלמות רבות מכתב יד המחבר!

לפרטים והזמנות:
מוסדות "הכמת רחמים" ברביה
08-6727523

ביזונים נותנים למקומות הנבונים ביזותר

עת: 08-6727523

הלכות מגילה פרק ב' הלכה י"ז²²

שיעור מתנות לאביונים

כד. וחובות מתנות לאביונים, שתי מתנות שיחולקו לשני עניים. מן הדין די בפרוטה כמו שכתב הריטב"א (מגילה דף ז' ע"א) אבל כדאי במצווה עדינה ויקרה זו לתת שיעור סעודה של פת של שלוש ביצים, או שווי סעודה כזאת. זאת אומרת פיתה פלאפל, איני יודע כמה יש בה, 3 ביצים זה 150-170 גרם, אז יתן שתי פיתות פלאפל, פיתה לבד בלי תוספת (אז יקנה כמה פיתות).

תספורת ועשיית מלאכה כשי"ד באדר חל בע"ש

כה. יום ששי שהוא י"ד באדר, בני ירושלים מותרים בעשיית מלאכה וגם מותרים להסתפר, ויתר ערי הארץ המנהג שלא לעשות מלאכה בערב שבת, ורק להסתפר לכבוד שבת מותר. אי"כ לכל הדעות והעדות, מותר ביום ששי השבוע להסתפר לכבוד שבת. ועשיית מלאכה בירושלים מותר, ובשאר ערי הארץ אסור, ולמה? כי בירושלים אין זה זמן חיוב קריאת מגילה שלהם, כי הקדימו להם את זה. לכן מתירים להם עשיית מלאכה, אבל יתר ערי הארץ כיון שזה זמן חיובם לא עושים מלאכה בערב שבת. וגם זה לא מן הדין אלא רק מנהג²³.

אמירת "על הנסים", וכמה ספרים מוציאים

כו. ביום שבת בירושלים יש לומר על הנסים בכל תפילות השבת וכן בברכת המזון. וכן מוציאים שני ספרי תורה²⁴, וקוראים חוץ מפרשת תצוה גם את פרשת "ויבוא עמלק"

עם ישראל, וקורא לו "שכינה". לכן הרמב"ם כותב שהוא "דומה לשכינה" ולא אמר "דומה לקדוש ברוך הוא" כי אין דבר שדומה לו.

22. פעם הגיע איזה אחד לאסוף כסף בבית הכנסת, ותלמיד חכם אחד לא רצה לתת לו "בויברך דוד", אז הרב עובדיה ע"ה שהיה שם אמר לו "תן לו!" והוא נתן לו.

23. פעם אבא ע"ה פגש את הרב"ג רבי דוד כטרזא ע"ה (היה הרב הראשי לתוניס ונפטר בשנת ת"ש, והיה מבוגר. היה מתלמידיו של רבי שלמה דאנא ע"ה. והוא לא כתב לצערנו הרב. בגירבא לימדו אותם לכתוב יותר מדאי, רק לכתוב ולכתוב. אבל אין דבר יכתבו הרבה, ומה שיאר לטובה - ישאר לדורות הבאים, ומה שהוא דברים בטלים - לא יחזיק מעמד. אבל בתנוס היו באונים גדולים שלא כתבו כלום כי לא לימדו אותם לכתוב. ויש כאלה גם בישראל). והוא אמר לאבא שכל מקום שכתוב בשולחן ערוך שיש מקומות שנהגו לעשות מלאכה ויש מקומות שלא נהגו, בתנוס כולם נהגו לעשות מלאכה...

24. בשבת הבאה (פרשת תצוה) לא קוראים אף אחת מד' פרשיות, לכן אנחנו (הפרזים) לא קוראים שני ספרי תורה בשבת הבאה רק פרשת השבוע - פרשת תצוה. למה? יש לנו כלל: זט"ו (עייני בש"ע סי' תרפ"ה סי'). מה הפירוש?

הקורא את המגילה בביתו יברך על קריאת מגילה, שעשה נסים, שהחינו. אבל את ברכת האל-הרב את ריבנו לא יברך [שאינן הברכה שלאחריה נאמרת בפחות מעשרה]. וזו היא דעת הרב עובדיה. אבל הרבה פוסקים סוברים שאפשר לברך גם ברכות ראשונות וגם ברכה אחרונה ביחיד. ובפרט שהארוחות חיים שהוא מקור ההלכה הזאת, יש בו סתירה מדף לדף, שבדף אחד (הלכות מגילה אות ז') אמר שלא לברך, ובדף השני (שם אות כ"ד) אמר לברך.

זמן מתנות לאביונים

כג. מתנות לאביונים יש לחלקם לעניים ביום ששי (ואני מדבר אפילו לירושלים, ושאר הערים ודאי שכן). מפני שעניניהם של עניים נשואות למקרא מגילה. והרב עובדיה זצ"ל למוסיף טעם: כי בשעת הקריאה מרוב חיבת הנס הלב פתוח לתרום בעין יפה לטובת העניים²⁰. וכל המרבה במתנות לאביונים הרי זה משובח. שאין לך שמחה גדולה ומפוארה כאדם המשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב האומללים האלה דומה לשכינה²¹ שנאמר (ישעיהו ג' ט"ו): "להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים" (הרב"ם

ט"כ"ה), צריך להיות כתוב "תשוב". תגיד לי, וכי מקשים קושיות על התנ"ך? וכי התנ"ך לא יודע כללים? כמו מה שכתוב (ויקרא כ"ד, ה): "שני עשרונים יהיה החלה האחת". הרי צריך להיות כתוב "התיה"? אלא יש יוצאים מן הכלל, ויש בהם טעם. ואם נמצא את הטעם נמצא, ואם לא נמצא, נשאיר ככה. הוא חושב שאפשר להגיה בתנ"ך כמו שהוא מגיה מחברות של תלמיד, "שוב מחשבתי" - "תשוב מחשבתי". חזק וברוך... ויש כאלה בנות או נשים שהם שואלות שאלות כאלה, אם תמצא תשובה יפה תגיד, ואם לא תמצא לא קרה כלום.

יש חידוש יפה של רבי יהודה פתאיא (בית לחם יהודה ח"ב דף קס"ז ע"ב) על הפסוק "ובבואה לפני המלך" (אסתר ט, ט). שאומר שכתוב בזהר (פרשת כי תצא דף ע"ו) שאסתר לא הייתה באה לאחשוורוש, אלא שלחה שידה בדמות שלה להיות עם אחשוורוש, והיא נשארה נקייה. וכתוב בגמרא ביבמות (כ"ב ע"א) שהשדים האלה יש להם בבואה, אבל לא בבואה דבבואה. כל אחד שהולך יש לו צל, וזה נקרא - "בבואה דבבואה", דהיינו צל של הצל. וגמירי שאין להם את הצל של הצל. וזה "בבואה לפני המלך" שבאה אחת שיש לה בבואה ואין לה בבואה דבבואה, וזו היא השידה שבאה במקום אסתר. זה חידוש יפה.

20. יש כאלה שעושים לי "חכמה", ונותנים לי הרבה כסף לחלק לעניים בפורים. וצריך לחלק ביום פורים. ואני מחלק, והזמן הולך ונגמר. ולכן כשבא אחד אני נותן לו שטר של 50 ש. ושנה אחר כך לא קיבלתי מאנשים ואני מחלק מהכסף שלי, אז אני נותן לכל אחד 20 ש. ובא אותו אחד, ואמר לי: למה שנה שעברה נתת לי 50 ש ועכשיו אתה נותן לי 20 ש? האם הסתכלת על מצחי וראית שירדתי ביראת שמים?!... לא הסתכלתי ולא ראיתי, רק בגלל שנה שעברה קיבלתי כסף מאנשים והשנה לא קבלתי. מאז למדתי לקח, לא לקבל כסף מאנשים. מה שאתה נותן - אז הם בגבול של מתנות לאביונים - אל תתן מכספי מעשר, ואם זה יותר - תתן מכספי מעשר. תרשום מעשר זה הכל.

21. המילה "שכינה" בלשון חכמים פירושה אור נבוא. שהקב"ה ברא אור ששומר על כל בני האדם שלו ועל

ניתן להשיג את ספר 'זכרון דברים' שימות וזכרונות מרבנו הגה"צ דן מרדכי כהן זצוק"ל זקן רבני תוניס בהוצאת מכון ממלכת כהנים

אזור ירושלים בטל' 0548489785
אזור המרכז 0583291611

הופיע בהדר גאונו!

לאחר יותר מעשור שנים שאולו כל המהדורות סדרת הספרים רבי המכר "האיש משה" שוב יו"ל בס"ד

לפרטים והזמנות:

מוסדות "חכמת רחמים" ברכיה
08-6727523

ישבה לצעירים, ישבה גבוהה, כולל אברכים, שיעורי תורה לבעלי תשובה, רשת ננים ומעונות יום, עלון בית נאמן, מתן במתק

בית נאמן

כבר פסק מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל (חזו"ע עמי ק"ה)
מעלות מוזצ"ית השקל יש לתנ"ם
למוסדות תורה

זכר

למחצית

השקל

ומתנות לאביונים

נותנים במוסדות "חכמת רחמים"

כל התורמים מתברכים בסעודת הפורים
ע"י מורנו ורבנו ראש המוסדות הגאון הגדול רבי חננאל כהן שליט"א

חייגו עכשיו (או שלחו הודעה):

08-6727523

בנק הדואר: ח.נ. 7761990 ע"ש חכמת רחמים / בעמדות "נדרים פלוס"

עקב הקורונה מעבירים אונליין באתר החדש והיעודי: <https://www.1000.org.il/has>

מתנות
לאביונים
בו ביום
תמהודר ביותר!

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעורי של רבנו מרח ראש הישיבה שליט"א
לע"נ גאלה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

עורך: הרב ר' שמואל עיראן שליט"א

גליון 203

אי התאונה?

תשובה ניתן לענות בקו
בית נאמן 079-9270505
שלוחה 22. נא לשלוח
התשובות עד יום ראשון
בערב
בין הפתורים נכונה
יוגורל פרס (חובה לציין
שם וכתובת בצורה ברורה)

למען הספר

"בך בטחו ולא בושו" - מלחמת המפרץ

צריך לזכור בפורים לא רק את הגנס של המון, אלא גם את הנסים שהיו בימינו, כמו "מלחמת המפרץ" שהתחילה בב' שבט והסתיימה בפורים [לפני שלושים שנה. והמלחמה הייתה בין ארצות הברית ושותפותיה לעיראק, ובמהלך המלחמה שלט עיראק ירה טילים על ארץ ישראל]. וכשהיא התחילה, האדמו"ר מליובאוויטש זצ"ל אמר שהיא תסתיים בפורים, והיו שגאמרו: הרבי אומר שהיא תסתיים בפורים, איך אפשר דבר כזה?! הרי מלחמה נמשכת שנים. אבל הוא אמר ככה. שאלו גם את רבי יצחק חזקוני זצ"ל על זה, ואמר אותו דבר שהמלחמה תסתיים בפורים (ואיני יודע אם שמעו מה שאמר האדמו"ר או לא), והיו לידו הרב עמאר והרב בוארון יבדלו לחיים ארפיים ורשמו את זה. והנה בליל פורים היו שאלות על המלחמה, אם באמצע קריאת המגלה בליל פורים שומעים אזעקה וצריכים להפגס לחדר האטום [שהיו צריכים להפגס אליו כשהיתה אזעקה], אחר כך מה יעשו? האם יחזרו על המגלה מההתחלה או לא? אם שיהי כדי לגמור את פלה וכו', וכל מיני שאלות כזה (והרב זילברשטיין שליט"א היה פוסק להם). ובאמת בליל פורים לא היה כלום. ובבוקר יום פורים בשבע הסתיימה המלחמה. איך זה יכול להיות? בפורים אומרים את המזמור "למנצח על אגלת השחר" (תהלים כ"ב), כי הוא מיעד לפורים אבל הפסוקים שם: "למנצח על אגלת השחר מזמור לדוד", "אלי אלי למה יעזבני רחוק מישועתי דברי שאגתי", "אלי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דמיה לי", "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל", "בך בטחו ולא בושו" וכו' (גליון 103 אותיות ב' וג', גליון 151 אות י"ג, ובגליון הנוכחי).

הלכה נאמנה

א. במשלוח מנות יש מחלקת באחרונים, האם יוצאים ידי חובה במשלוח מנות של פשוט לא מבשל (המקבל בשל או יגלה אותם), או שצריך להיות מבשלים דוקא. הנצי"ב (בהעמק שאלה על השאלות, שאלת ס"ז אות ט'), מוכח בספר המועדים בהלכה (עמוד ר"ב), אומר שאפשר לשלח מנות לא מבשלות, והביא לזה ראיה, אך אפשר לדחות אותה. אבל יש עוד ראיות, ואת הראיה הגדולה ביותר מביא מרן הרב עובדיה זצ"ל (חיון עובדיה-פורים עמוד ק"ט), מהרמב"ם שפוטב (פרק ב' מהלכות מגילה ט"ו) שמשלוח מנות זה שתי מנות פשוט או שני מיני תבשיל, והרי סתם תבשיל זה של פשוט, אז מה זה שתי מנות פשוט או שני מיני תבשיל? אלא משמע

חיכה

אותה הפטרה שבת אחר שבת.

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה). נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב פתרון **השאלה קצרה**: פתרון החידה: שבת ולא בראש. מרח האש תבית "טורי חמי", חובה: שמעתי אברהם - קריית מלאכי. פתרון התמונה: האנן הקדוש ובי סלחן פסידה וצל בחותנת בני יחד עם האנן ובי עקב סודי וצל בעיר החתונה בחיפה. ובי מלחן נולד בשנת ת"ו, בעיר תמזילת - מרוקו. למד אצל עשרת ראשו רבינו דוד אביצורא ה"ד, וזכה להינות מגדולי תלמידיו, שיש חכמי בית הדין יחד עם רבינו הבבא סאלי. בשנת תשס"ז עלה לארץ הקודש, ונבקע מוטבו בעיר חיפה. בשנת תשכ"א הוציא לאור את ספרו 'מחם כפ'. ביום שני ד' אדר תשכ"ד השיב את נשמתו ליצורה. וננטן בעיר הקודש טבריא. חובה: דוד ולרשימי - רחובות

ידע תדע

א. אנחנו שורפים את המון. וכך פותב בגמרא (סנהדרין דף ס"ד עמוד ב') שעושים "משורפת דפוריא", מה זה משורפת דפוריא? רש"י שם לא באר את הכל בהרחבה, אבל בערוך (ערך שוור) הביא את הכל. ובגוראב היו עושים את זה, היה ידוע ומפורסם שבויום תענית אסתר כלם הולכים למקום מסוים, ומביאים הרבה דשא, ושורפים את המון. (ולמה היום עושים את זה רק בישיבת "פסא רחמים" ובבנייה בלבד? משום שבמדינות אשכנז שראו הגוים את היהודים שורפים את המון, אמרו להם הגוים: "זה לא המון, אלא אתם מתפנינים על אותו האיש", אז היה פחד מהגוים, ולא הייתה בררה אז דחו את זה לל"ג לעומר. וסימן לדבר, שאותו היום שיחול בו פורים לפורים, יחול גם בו ל"ג לעומר, ותמיד זה אותו דבר. ועשו לזה סימן, פלג אלהים מלא מים" (תהלים פרק ס"ה פסוק י'), פלג ראשי תבות: פורים ל"ג, דהיינו מה שעושים האשכנזים מדרות בל"ג לעומר זה כדי לשרוף את המון, והם דחו את זה מפורים לל"ג לעומר בשביל שלא יהיה נכר. אז אנחנו בישיבה עושים את זה ושורפים את המון, וזה כתוב בגמרא. (גליון 5 אות כ').

ב. "ואתה תצנה את בני ישראל" (שמות כ"ז כ'). בעל הטורים פותב שהמלה "תצנה" בגימטריא "נשים צנה". למה רמו את זה? כי המלה תצנה לכאורה קצת תמוהה, שהרי יכול לומר ואתה "צו" את בני ישראל, וכמו שכתוב במקום אחר "ואתה קח לך בשמים ראש" (שם ל' כ"ג) [ולא כתוב תקח], למה כתוב תצנה? לכן בעל הטורים מסביר שהת"ו של תצנה בגימטריא "נשים", וכאלו כתוב "נשים צנה", כלומר תצנה את הנשים שידליקו נרות. מקאן רמו להדלקת נרות של שבת. אבל אם הפסוק דבר על נשים מה זה "את בני ישראל"? אלא זה רמו לדברי רבנו הגון איש חי (שנה שניה פרשת נח אות ו'). ועיין שם בהערות והארות מרבנו מרן שליט"א) שהבעל צריך לעזור לאשה קצת בהדלקת נרות שבת, ולעסק "בתקון הנרות", כלומר להכין את הנרות ולהבה את הפתילות באש (פעם הפתילה הייתה עקשנית ולא נדלקת. ולכן היה צריך להכין אותם ולהבה אותם, אבל הפתילות היום ברוך ה' כבר חזרו בתשובה...), וזה על פי רבנו האר"י (שער הכוונות דף ס"א ע"ב). לכן פתוב בפסוק: "ואתה תצנה את בני ישראל", שמצות הדלקת נרות של האשה תהיה ביחד עם הבעל, וזה "את בני ישראל" עם הבן כלומר עם בעלה, ששניהם שותפים במצוה הזאת. (גליון 150 אותיות ב' וג').